

مهر ۱۴۰۱
مسلسل: ۱۸۴۴۶

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۷. زمستان ۱۴۰۰**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۴۴۶
کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۷. زمستان ۱۴۰۰

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: ایمان تهرانی، امین قنبری
ناظران علمی: موسی شهبازی غیائی، مهدی رزم‌آهنگ

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری
۲. محیط کسب‌وکار
۳. حقوق مالکیت
۴. شفافیت
۵. فعالان اقتصادی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۷/۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	خلاصه مدیریتی
۲.....	۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری
۳.....	۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری
۳.....	۱-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری
۶.....	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها
۷.....	۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی
۱۳.....	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری
۱۴.....	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری
۱۵.....	- بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها
۱۵.....	نماگر «عملکرد دولت»
۱۶.....	نماگر «ثبات اقتصاد کلان»
۱۷.....	نماگر «شفافیت و سلامت اداری»
۱۸.....	نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»
۱۹.....	نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»
۲۰.....	نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»
۲۱.....	نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»
۲۲.....	۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران
۲۵.....	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۷.....	پیوست
۲۸.....	منابع و مأخذ

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۷. زمستان ۱۴۰۰**

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، هفدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۸۳۴۲^۱ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان سال ۱۴۰۰ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد.

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در زمستان ۱۴۰۰ کمیت ۵/۹۲ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در گزارش فصل قبل (پاییز ۱۴۰۰)، ۶/۲۶^۲ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰ نسبت به فصل قبل از آن، با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در فصل زمستان، مناسب‌تر شده است. براساس ارزیابی صورت‌گرفته در پیمایش فصلی زمستان سال ۱۴۰۰ و مقایسه آن با پاییز سال ۱۴۰۰، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر هستند:

زمستان سال ۱۴۰۰			پاییز سال ۱۴۰۰		
کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۸/۰۸	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۱	۸/۵۲	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۱
۸/۰۱	میزان اختلال ایجاد شده در اثر محدودیت‌های خارجی	۲	۸/۲۵	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۲
۷/۹۷	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۳	۸/۲۳	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۳
کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۳/۸۴	رواج توزیع کالای قاچاق	۱	۴/۶۴	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۱
۴/۱۰	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۲	۴/۷۶	رواج توزیع کالای قاچاق	۲
۴/۵۹	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳	۵/۱۲	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳

۱. خوشبختانه با تمهیدات در نظر گرفته شده و مشارکت مناسب فعالان کسب و کار، تعداد پاسخنامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۲۵ پاسخنامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور رسیده است، لکن برای تعدادی از استان‌ها، مقدار ۱۰۰ درصدی حجم نمونه مورد نیاز حاصل نشده است، لذا استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان دستیابی سطح اطمینان آماری حداکثری و آن هم برای تمامی استان‌ها باید با احتیاط و دقت صورت گیرد.

۲. ایمان تهرانی و سیدامیر سیاح، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۱۶) پاییز ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶، اسفندماه ۱۴۰۰.

با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده ملاحظه می‌شود که در این گزارش نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» بوده است و مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر محدودیت‌های خارجی» نسبت به پایش قبلی با نامناسب‌تر ارزیابی شدن، در جایگاه دوم نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها قرار گرفته است و بعد از آن، در جایگاه سوم نامناسب، مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» قرار گرفته است.

براساس یافته‌های داده‌های پیمایشی این گزارش (بدون احتساب داده‌های آماری)، در زمستان ۱۴۰۰، فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از استان‌های تهران، البرز و آذربایجان شرقی نامناسب‌ترین ارزیابی و مشارکت‌کنندگان از استان‌های خراسان جنوبی، گلستان و کرمان مناسب‌ترین ارزیابی را از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. اما پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی، به ترتیب استان‌های تهران، البرز و آذربایجان شرقی نامناسب‌ترین و استان‌های خراسان جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان مناسب‌ترین وضعیت را از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این گزارش در زمستان ۱۴۰۰، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه معدن (بجز نفت و گاز) همانند پایش گذشته مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه دام‌داری، مرغداری و شیلات نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. این مطلب قابل توجه است که در پایش زمستان ۱۴۰۰ نماگر عملکرد دولت همچنان نامناسب‌ترین وضعیت را نشان می‌دهد و نماگر اقتصاد کلان جایگاه دوم نامناسب‌ترین‌ها را به‌خود اختصاص داده است.

۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری^۱

گزارش حاضر، هفدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه زمستان ۱۴۰۰ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل زمستان ۱۴۰۰ را ارائه داده است.^۲

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ لذا برای پایش‌های سال ۱۴۰۰ به بعد، لازم است به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. شایان ذکر است که برای پایش زمستان ۱۴۰۰ بالغ بر ۸۳۴۲ پرسشنامه قابل قبول واصل شده است. خوشبختانه در پایش زمستان ۱۴۰۰ تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در اکثر استان‌ها به اندازه مورد قبول رسیده است (طبق جدول ۱ پیوست) لذا

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲ و همچنین آخرین گزارش با عنوان «پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۶ پاییز ۱۴۰۰، خرداد ۱۴۰۱، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶».

۲. به جهت لزوم رعایت اختصار، تصمیم بر آن شد که از این به بعد، روش‌شناسی گزارش، پرسشنامه و مقررات پیمایش، جامعه انتخاب نمونه و حجم نمونه‌ها و میزان درصد نمونه‌های تحقق یافته در هر استان، در متن اصلی گزارش درج نشوند؛ موارد فوق‌الذکر در پیوست و متون گزارش‌های قبلی قابل‌مطالعه است.

براساس روش آماری مورد استفاده، می‌توانیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها را به کل جامعه تعمیم دهیم؛ به این معنا که از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند.

۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه است که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی، اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. روش محاسبه این مؤلفه‌ها براساس روش‌های علمی از نهادهای مربوطه^۲ اخذ شده که به تفکیک، نماگرهای مربوطه عبارتند از:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۴ مؤلفه آماری)

۱. اجرای کامل و بموقع احکام مراجع قضایی

این مؤلفه از حاصل جمع نسبت مانده اجرای احکام مدنی به جمعیت هر استان با مانده اجرای احکام کیفری به جمعیت استان مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹^۳ به‌دست آمده است.

۲. میزان رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری

با توجه به همکاری مرکز داوری اتاق ایران با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اطلاعات این مؤلفه در قالب سه نوع آمار دریافت می‌شود: آمار پرونده‌های جاری دفاتر مرکز داوری، آمار پرونده‌های ثبت شده در دفاتر مرکز و آمار آرای صادره در دفاتر مرکز در سال ۱۳۹۹. لذا با توجه به ماهیت این مؤلفه، میزان آمار آرای صادره در دفاتر مرکز داوری اتاق ایران تا دی‌ماه ۱۳۹۹ که در اختیار تیم تحقیقاتی قرار گرفته^۴ مورد استفاده در تحلیل‌های این پایش بوده است.

۳. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی کامل به شکایات

این مؤلفه با معیار نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) از حاصل جمع نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های حقوقی با نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های کیفری مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی سریع به شکایات

این مؤلفه با معیار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی برحسب تعداد روز به‌دست آمده است. آمار میانگین زمان رسیدگی

1. Hard Data

۲. با توجه به اینکه جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۲۹۹ است لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ و سالنامه آماری ۱۳۹۹ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۹ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ است؛ همچنین آمار مربوط به سه مؤلفه ثبت شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبت نرخ ارز و ثبت مستولان استانی متناسب با سه ماه چهارم سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس، دریافت و مورد استفاده قرار گرفته است. توضیح اینکه در گزارش‌های معتبر بین‌المللی نظیر رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum The Global Competitiveness Report) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (International Property Rights Index) نیز رویه به این صورت است که در هر یک از محورهای داده‌های آماری رسمی در دسترس مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادامه، همزمان با انتشار داده‌های جدید، گزارش‌های پیشین به‌روزرسانی می‌شوند.

۳. جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۲۹۹ است؛ که خوشبختانه با مساعدت و همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه در دی‌ماه ۱۴۰۰ در اختیار تیم پژوهشی قرار گرفت.

۴. با توجه به لزوم به‌روزرسانی داده‌های مورد نیاز، نامه‌نگاری با مراجع مورد نظر درخصوص دریافت آخرین اطلاعات در جریان می‌باشد؛ به محض تکمیل، آمارهای به‌روزرسانی شده در پایش‌های آتی مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

به هر پرونده در شعب دادگاه حقوقی و دادگاه کیفری به تفکیک استان‌های مذکور در گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ (آخرین آمار در دسترس تیم پژوهش)^۱ منعکس شده است.

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۲ مؤلفه آماری)

۱. ثبات نرخ تورم

نوسان شاخص قیمت مصرف‌کننده براساس نرخ تورم استانی اعلامی از طرف مرکز آمار.^۲

۲. ثبات نرخ ارز

در پایش زمستان ۱۴۰۰ نیز همانند سه فصل دیگر سال ۱۴۰۰ از نرخ‌های رسمی اعلامی سایت سنا استفاده شده است.^۳ لازم به توضیح است که برای پایش فصول سال ۱۳۹۹ نرخ‌های اعلامی از طرف شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز تهران ملاک عمل بوده است؛^۴ برای آنکه تغییرات و نوسانات به‌صورت بهتری نشان داده شود ضریب تغییرات^۵ مورد محاسبه و استفاده قرار گرفته است.

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۱ مؤلفه آماری)

۱. ثبات مسئولان استانی

این مؤلفه براساس تغییرات ۶ مقام مسئول استانی شامل استاندار، شهردار، ریاست سازمان جهاد کشاورزی، مدیر کل سازمان امور اقتصاد و دارایی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در دوره زمانی مشخص شده (فصل زمستان ۱۴۰۰) براساس استعلام^۶ مرکز پژوهش‌ها از دستگاه‌های مربوطه و میزان همکاری و اطلاعات در دسترس و ارائه شده توسط آنها و اطلاعات موجود بر روی سایت‌های مربوطه آنها به‌دست آمده است.

نماگر ۴. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۴ مؤلفه آماری)

۱. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۱. با توجه به مساعدت و همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه و در اختیار قرار دادن گزارش‌های عملکرد واحدهای قضایی در فواصل ماهیانه، برای این پایش از آخرین اطلاعات در دسترس و قابل استفاده بهره گرفته شده که مربوط به اسفندماه ۱۳۹۹ است. امید است بتوانیم با نامه‌نگاری‌های صورت گرفته و با همکاری و مساعدت نهادهای مربوطه سریع‌تر از گذشته اطلاعات مورد نیاز را به‌دست آوریم.

۲. طبق گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، فروردین‌ماه ۱۴۰۱، مرکز آمار ایران، تاریخ انتشار ۱۴۰۱/۰۱/۸.

۳. سایت <http://www.sanarate.ir/>

۴. به آدرس www.tgju.org

۵. ضریب تغییرات عبارت است از: عددی که از تقسیم انحراف معیار به میانگین نرخ‌های یک بازه زمانی به‌دست می‌آید. ضریب تغییرات میزان تغییرات نرخ را در طول دوره زمانی مشخص شده بهتر نشان می‌دهد، هرچند برای دوره‌های کوتاه‌مدت می‌توان از انحراف معیار نرخ‌ها نیز استفاده کرد.

۶. با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه‌گذاری، اطلاعات مورد نیاز را یا در سایت رسمی خود بارگذاری کرده یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت اطلاعات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به‌صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه و یا از طریق نامه‌نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد استعلام قرار می‌گیرد (برای مثال، برای پایش پاییز، از ابتدای بهمن‌ماه دریافت اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل زمستان به‌طول انجامیده است).

۳. درصد چک‌های برگشتی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی تحت عنوان شاخص مطالبه وجه چک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۵. نماگر ۵. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۶ مؤلفه آماری)

۱. شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۳. شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی

این مؤلفه از تعداد شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مندرج در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۵. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح

این مؤلفه براساس حاصل جمع نرخ‌های اعلامی در هر استان برای فوت یا جرح به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، مذکور در سالنامه آماری سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۶. ضریب نفوذ بیمه

این مؤلفه براساس نرخ رسمی اعلامی در سالنامه آماری صنعت بیمه سال ۱۳۹۹ صنعت بیمه به تفکیک استان‌ها استخراج شده است.

همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است.

برای تلفیق اطلاعات فوق با داده‌های پیمایشی و استخراج یک شاخص برای هر استان و در نهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۱ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند.

۱. در موضوع نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری توجه به نکات زیر ضروری است: اولاً آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ برای هر استان اطلاعات

می‌دهد نامناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۰۸ از ۱۰ و بدترین وضعیت)

۲. میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی (۸/۰۱)

۳. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۷/۹۷)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی زمستان ۱۴۰۰ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۳/۸۴)

۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۱۰)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۵۹)

در عین حال در پایش قبلی، با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در پاییز ۱۴۰۰ نامناسب‌ترین

مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده عبارت بودند از:

۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۲ از ۱۰ و بدترین وضعیت)

۲. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۲۵)

۳. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۲۳)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی پاییز ۱۴۰۰ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات) (۴/۶۴)

۲. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۷۶)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۵/۱۲)

مقایسه نتایج ارزیابی زمستان ۱۴۰۰ با پاییز ۱۴۰۰ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی

به وعده‌های داده شده» و «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» در فصول متعدد حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده

و مشترک بوده‌اند. نکته قابل توجه آن است که مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی»

به‌طرز معناداری در پایش زمستان ۱۴۰۰ نسبت به پاییز ۱۴۰۰ نامناسب‌تر ارزیابی شده است.

جدول ۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری

در زمستان ۱۴۰۰ و مقایسه وضعیت آن با پاییز ۱۴۰۰

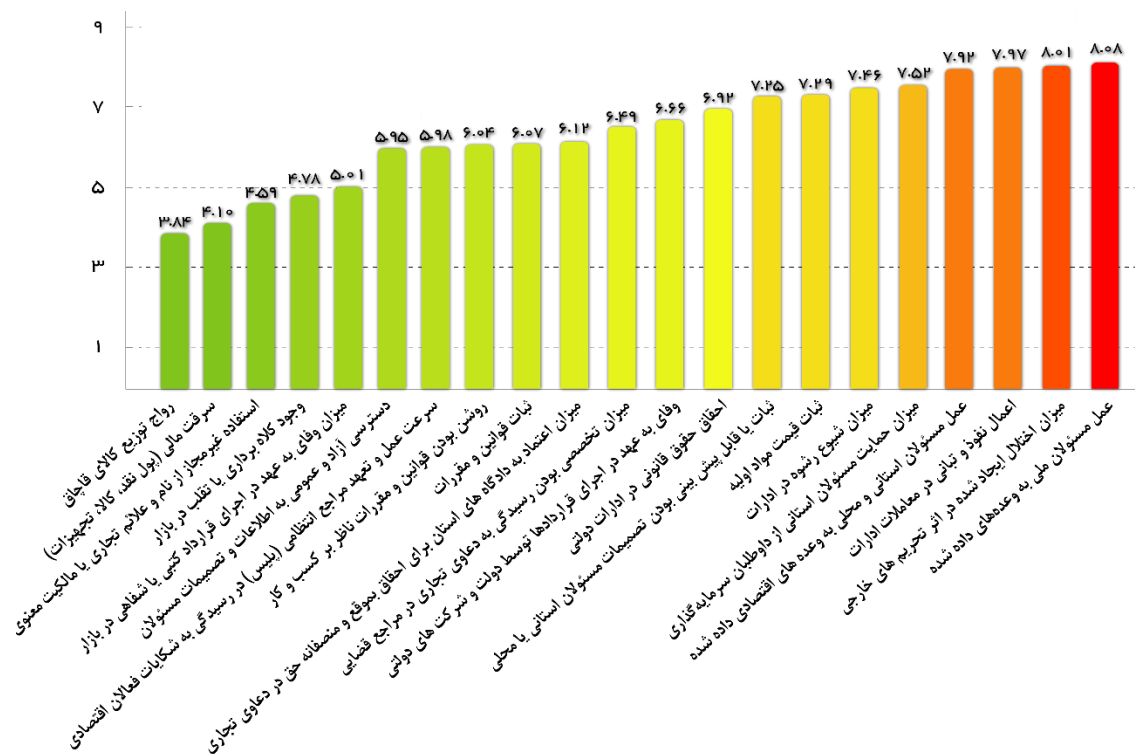
پاییز ۱۴۰۰		زمستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴.۷۶	۲	۳.۸۴	۱	رواج توزیع کالای قاچاق
۴.۶۴	۱	۴.۱۰	۲	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)
۵.۱۲	۳	۴.۵۹	۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵.۳۳	۵	۴.۷۸	۴	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵.۱۹	۴	۵.۰۱	۵	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۶.۱۴	۶	۵.۹۵	۶	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۶.۷۶	۹	۵.۹۸	۷	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۶.۶۵	۷	۶.۰۴	۸	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار

پاییز ۱۴۰۰		زمستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	
۸	۶.۷۴	۹	۶.۰۷	ثبات قوانین و مقررات
۱۰	۷.۰۹	۱۰	۶.۱۲	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق بموقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۱۲	۷.۳۶	۱۱	۶.۴۹	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۱۱	۷.۰۹	۱۲	۶.۶۶	وفای به عهد در اجرای قراردادهای توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵	۷.۷۴	۱۳	۶.۹۲	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۱۴	۷.۶۲	۱۴	۷.۲۵	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۱۳	۷.۴۷	۱۵	۷.۲۹	ثبات قیمت مواد اولیه
۱۸	۸.۱۵	۱۶	۷.۴۶	میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۷	۸.۰۷	۱۷	۷.۵۲	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۲۰	۸.۲۵	۱۸	۷.۹۲	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۲۱	۸.۵۲	۱۹	۷.۹۷	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۱۶	۷.۷۶	۲۰	۸.۰۱	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۱۹	۸.۲۳	۲۱	۸.۰۸	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۶.۷۹		۶.۲۸		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر.

نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها

میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در زمستان ۱۴۰۰ در جدول ۲ ارائه شده است. این جدول نشان می‌دهد در زمستان ۱۴۰۰ استان‌های تهران، البرز و آذربایجان شرقی به ترتیب دارای نامناسب‌ترین

وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، گلستان و کرمان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها بوده‌اند. شایان ذکر است در پاییز ۱۴۰۰ استان‌های لرستان، ایلام و تهران به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، یزد و همدان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده بودند.

جدول ۲. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD)

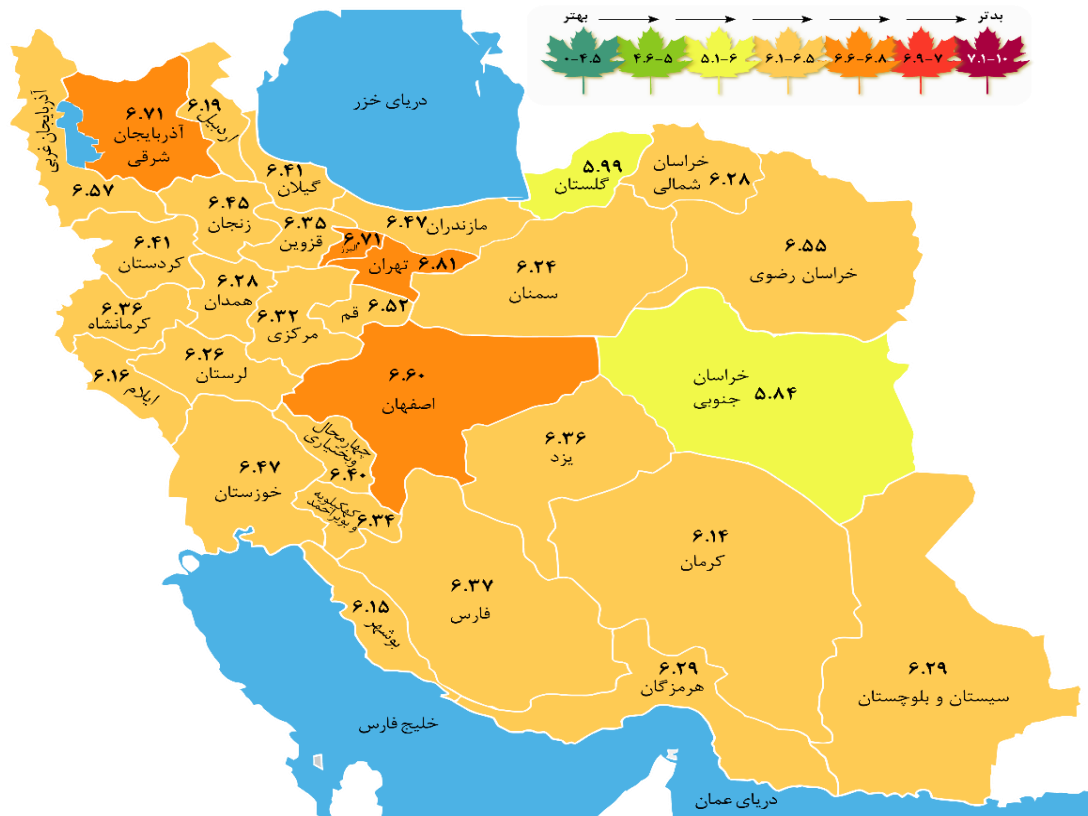
به تفکیک استان‌ها در زمستان ۱۴۰۰ و مقایسه آن با پایش پاییز ۱۴۰۰ (نمره ۱۰: نامناسب‌ترین)

ارزیابی		استان	ردیف	ارزیابی		استان	ردیف
پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰			پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰		
۶/۸۸	۶/۳۶	کرمانشاه	۱۷	۶/۰۰	۵/۸۴	خراسان جنوبی	۱
۶/۹۶	۶/۳۷	فارس	۱۸	۶/۵۷	۵/۹۹	گلستان	۲
۶/۶۲	۶/۴۰	چهارمحال و بختیاری	۱۹	۶/۶۸	۶/۱۴	کرمان	۳
۶/۸۷	۶/۴۱	کردستان	۲۰	۶/۸۱	۶/۱۵	بوشهر	۴
۶/۹۵	۶/۴۱	گیلان	۲۱	۷/۱۳	۶/۱۶	ایلام	۵
۶/۷۶	۶/۴۵	زنجان	۲۲	۶/۸۴	۶/۱۹	اردبیل	۶
۶/۷۳	۶/۴۷	مازندران	۲۳	۶/۴۷	۶/۲۴	سمنان	۷
۷/۰۷	۶/۴۷	خوزستان	۲۴	۷/۲۱	۶/۲۶	لرستان	۸
۶/۷۵	۶/۵۲	قم	۲۵	۶/۴۷	۶/۲۸	همدان	۹
۶/۶۸	۶/۵۵	خراسان رضوی	۲۶	۶/۵۰	۶/۲۸	خراسان شمالی	۱۰
۷/۰۲	۶/۵۷	آذربایجان غربی	۲۷	۶/۸۴	۶/۲۹	هرمزگان	۱۱
۶/۷۶	۶/۶۰	اصفهان	۲۸	۷/۱۰	۶/۲۹	سیستان و بلوچستان	۱۲
۷/۰۳	۶/۷۱	آذربایجان شرقی	۲۹	۶/۷۶	۶/۳۲	مرکزی	۱۳
۶/۸۱	۶/۷۱	البرز	۳۰	۶/۹۴	۶/۳۴	کهگیلویه و بویراحمد	۱۴
۷/۱۲	۶/۸۱	تهران	۳۱	۶/۶۱	۶/۳۵	قزوین	۱۵
۶/۷۹	۶/۳۶	میانگین کشوری (میانگین ساده)		۶/۴۶	۶/۳۶	یزد	۱۶

توضیحات: شایان ذکر است در محاسبه میانگین از روش ساده استفاده شده است.

نمره ۱ مناسب‌ترین و نمره ۱۰ نامناسب‌ترین ارزیابی.

شکل ۲. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی SD به تفکیک استان‌ها، زمستان ۱۴۰۰

برای ارائه تحلیلی هرچه دقیق‌تر از روند تغییرات ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی این گزارش، در جدول ۳ میانگین مؤلفه‌های پیمایشی چهار فصل منتهی به هر فصل برای استان‌های کشور ارائه شده است. توضیح اینکه در جدول زیر تغییر رتبه استان‌ها در مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در چهار فصل منتهی به فصل مورد مطالعه مقایسه شده است. به عبارتی میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در پایش‌های سال منتهی به زمستان ۱۴۰۰ (۴ فصل منتهی به این پایش) با میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در سال منتهی به پاییز ۱۴۰۰ (۴ فصل منتهی به پایش قبلی) و سال منتهی به تابستان مورد مقایسه قرار گرفته‌اند. در برخی استان‌ها، تغییرات نسبتاً زیادی وجود دارد که هرکدام می‌تواند موضوع یک گزارش جداگانه باشد.

جدول ۳ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه‌ای استان‌ها در مقایسه با هم طی یک دوره یک‌ساله است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه‌ای هر استان در میان ۳۱ استان دیگر نسبت به رتبه خودش در پایش‌های مورد سنجش بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره، وضعیت استان مورد نظر، به آن میزان تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا از برعکس).

جدول ۳. بررسی وضعیت تغییر رتبه‌ای استان‌ها براساس میانگین‌های چهار فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۰

برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

رتبه منتهی به زمستان ۱۴۰۰	رتبه منتهی به پاییز ۱۴۰۰	رتبه منتهی به تابستان ۱۴۰۰	سال منتهی به زمستان ۱۴۰۰	سال منتهی به پاییز ۱۴۰۰	سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰	استان	ردیف
۳۰	۲۶	۲۲	۶/۸۸	۶/۹۴	۶/۹۰	آذربایجان شرقی	۱
۲۷	۲۳	۱۷	۶/۸۵	۶/۹۲	۶/۸۴	آذربایجان غربی	۲
۸	۱۱	۸	۶/۵۷	۶/۶۹	۶/۶۹	اردبیل	۳
۱۵	۱۴	۱۱	۶/۶۸	۶/۷۲	۶/۷۲	اصفهان	۴
۲۶	۲۱	۲۸	۶/۸۳	۶/۸۸	۶/۹۹	البرز	۵
۲۱	۲۸	۲۴	۶/۷۷	۶/۹۷	۶/۹۱	ایلام	۶
۱۰	۱۵	۱۴	۶/۶۰	۶/۷۲	۶/۷۷	بوشهر	۷
۳۱	۳۱	۳۰	۶/۹۹	۷/۰۲	۷/۰۳	تهران	۸
۱۲	۹	۱۳	۶/۶۱	۶/۶۹	۶/۷۶	چهارمحال و بختیاری	۹
۱	۱	۱	۶/۰۹	۶/۱۸	۶/۲۸	خراسان جنوبی	۱۰
۱۷	۱۷	۱۶	۶/۶۹	۶/۷۴	۶/۸۱	خراسان رضوی	۱۱
۵	۷	۹	۶/۵۲	۶/۶۲	۶/۷۱	خراسان شمالی	۱۲
۲۹	۲۹	۲۹	۶/۸۸	۷/۰۰	۷/۰۱	خوزستان	۱۳
۲۲	۲۲	۲۵	۶/۷۷	۶/۸۹	۶/۹۴	زنجان	۱۴
۳	۳	۳	۶/۳۹	۶/۴۴	۶/۵۰	سمنان	۱۵
۱۸	۲۰	۱۹	۶/۷۴	۶/۸۸	۶/۸۶	سیستان و بلوچستان	۱۶
۲۵	۲۵	۲۶	۶/۸۲	۶/۹۳	۶/۹۵	فارس	۱۷
۶	۴	۴	۶/۵۲	۶/۵۰	۶/۵۵	قزوین	۱۸
۱۶	۱۶	۱۵	۶/۶۹	۶/۷۳	۶/۷۹	قم	۱۹
۱۹	۱۸	۱۸	۶/۷۵	۶/۸۳	۶/۸۶	کردستان	۲۰
۷	۸	۱۰	۶/۵۶	۶/۶۸	۶/۷۲	کرمان	۲۱
۲۴	۲۷	۲۷	۶/۸۰	۶/۹۶	۶/۹۷	کرمانشاه	۲۲
۲۸	۳۰	۳۱	۶/۸۵	۷/۰۲	۷/۰۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲۳
۲	۲	۲	۶/۳۳	۶/۴۴	۶/۴۲	گلستان	۲۴
۲۰	۱۹	۲۱	۶/۷۷	۶/۸۵	۶/۸۶	گیلان	۲۵
۲۳	۲۴	۲۳	۶/۷۹	۶/۹۲	۶/۹۰	لرستان	۲۶
۹	۶	۶	۶/۵۹	۶/۶۰	۶/۶۱	مازندران	۲۷
۱۴	۱۲	۱۲	۶/۶۳	۶/۷۱	۶/۷۳	مرکزی	۲۸
۱۳	۱۰	۷	۶/۶۲	۶/۶۹	۶/۶۸	هرمزگان	۲۹
۱۱	۱۳	۲۰	۶/۶۰	۶/۷۱	۶/۸۶	همدان	۳۰
۴	۵	۵	۶/۴۸	۶/۵۴	۶/۶۱	یزد	۳۱

بدین معنی که هر چه رتبه بالاتر باشد یا بالاتر برود یعنی وضعیت آن استان نسبت به سایر استان‌های دیگر نامناسب‌تر شده است؛ برای مثال در جدول بالا، وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در استان آذربایجان شرقی به یکباره به شدت نامناسب شده است و با افزایش کمیت شاخص پیمایشی، رتبه آن استان نیز افزایش یافته است. یعنی از رتبه ۲۲ از ۴ پایش منتهی به تابستان ۱۴۰۰ به رتبه ۳۰ ام در چهار پایش منتهی به زمستان ۱۴۰۰ تنزل یافته است.^۱ در این میان برخی استان‌ها

۱. بررسی دلایل تغییر وضعیت هر استان خود می‌تواند در قالب مطالعات جداگانه‌ای انجام شود.

هیچ تغییری در رتبه‌بندی نداشته‌اند؛ استان تهران همواره رتبه ۳۱ام یا ۳۰ام نامناسب‌ترین را به‌خود اختصاص داده و استان گلستان یا خراسان جنوبی رتبه اول (مناسب‌ترین) یا رتبه دوم را کسب کرده است و برخی دیگر از استان‌ها تغییرات بسیار کم یک یا دو رتبه‌ای داشته‌اند.

براساس این جدول، استان‌هایی که بیشترین تغییر رتبه‌ای را در سال منتهی به زمستان ۱۴۰۰ نسبت به سال منتهی به پاییز ۱۴۰۰ به‌خود اختصاص داده‌اند عبارتند از: استان آذربایجان غربی از رتبه ۲۳ به ۲۷ (نامناسب‌تر شده)، استان البرز از رتبه ۲۱ به ۲۶ (نامناسب‌تر شده)، استان ایلام از رتبه ۲۸ به ۲۱ (مناسب‌تر شده) و استان آذربایجان شرقی از رتبه ۲۶ به ۳۰ (نامناسب‌تر شده) رسیده‌اند.

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در زمستان ۱۴۰۰ به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول ۴ ارائه شده است.

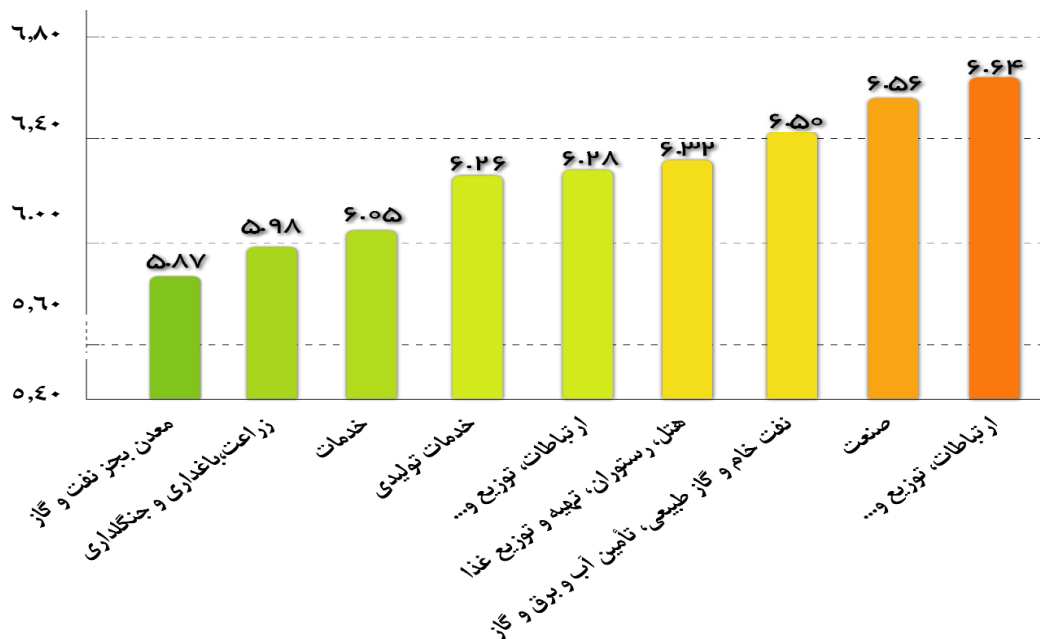
جدول ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه زمستان ۱۴۰۰ و مقایسه با ارزیابی پایش پاییز ۱۴۰۰

تغییر وضعیت زمستان ۱۴۰۰ نسبت به پاییز ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	حوزه کاری
مناسب‌تر	۶/۸۱	۶/۸۰	۶/۸۲	۶/۶۴	دام‌داری، مرغداری و شیلات
مناسب‌تر	۶/۸۷	۶/۷۶	۶/۸۶	۶/۵۶	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
مناسب‌تر	۶/۷۱	۶/۷۳	۶/۷۰	۶/۵	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز
مناسب‌تر	۶/۷۶	۶/۸۰	۶/۹۸	۶/۳۲	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
مناسب‌تر	۶/۹۹	۶/۹۶	۷/۱۴	۶/۲۸	ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
مناسب‌تر	۶/۷۷	۶/۸۰	۶/۹۵	۶/۲۶	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
مناسب‌تر	۶/۷۸	۶/۷۹	۶/۸۹	۶/۰۵	خدمات (آموزش، بهداشت و...)
مناسب‌تر	۶/۷۳	۶/۷۳	۶/۷۸	۵/۹۸	زراعت، باغداری و جنگل‌داری
مناسب‌تر	۶/۴۹	۶/۴۲	۶/۵۰	۵/۸۷	معدن بجز نفت و گاز

فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در مطالعه زمستان ۱۴۰۰ همانند سه پایش گذشته از حوزه کاری «معدن بجز نفت و گاز» مناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند و نامناسب‌ترین ارزیابی را نیز فعالان حوزه «دام‌داری، مرغداری و شیلات» به‌خود اختصاص داده‌اند در حالی که در پایش گذشته، فعالان حوزه «ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)» نامناسب‌ترین ارزیابی را به‌خود اختصاص داده بودند. این تغییرات وضعیت حوزه‌ها می‌تواند مورد مذاقه و تحلیل مسئولان مربوطه قرار گیرد.

نمودار ۳. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری، زمستان ۱۴۰۰

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبل، نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود.

یادآوری می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طبق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به‌صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به‌ترتیب زیر است.

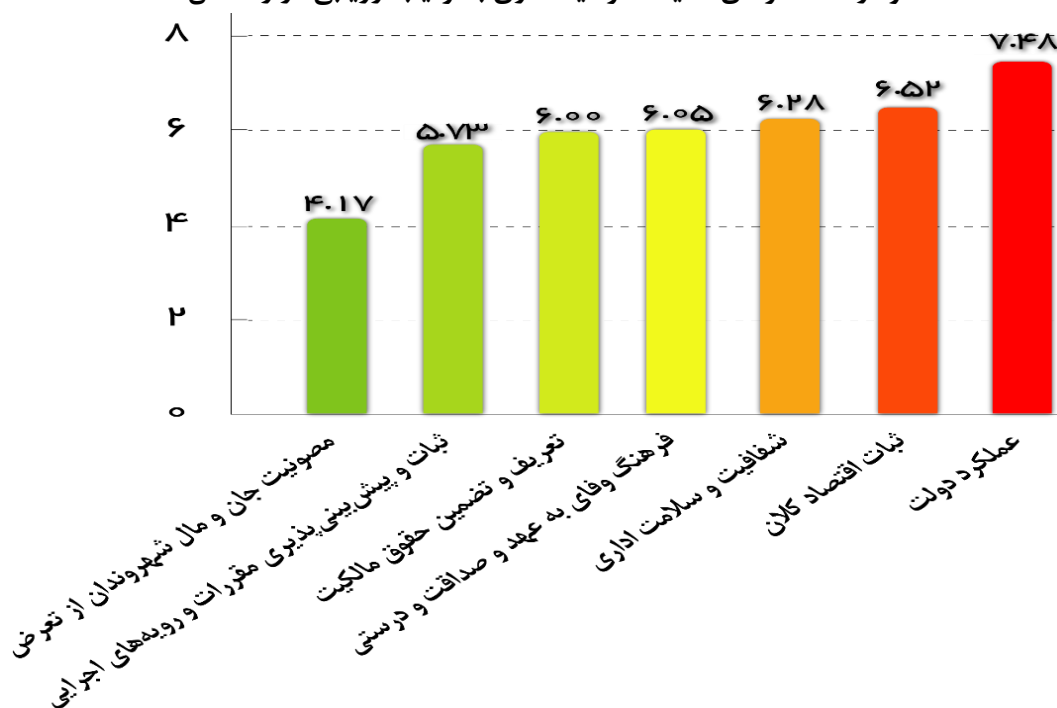
جدول ۵. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به‌ترتیب ارزیابی در زمستان ۱۴۰۰ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	میانگین فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۰	تغییر نسبت به پاییز ۱۴۰۰
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین - بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۷/۷۰	۷/۶۷	۷/۸۱	۷/۴۸	۷/۶۷	مناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۶/۷۹	۶/۷۵	۶/۵۶	۶/۵۲	۶/۶۶	مناسب‌تر
۳	شفافیت و سلامت اداری	۶/۶۹	۶/۷۰	۶/۶۷	۶/۲۸	۶/۵۹	مناسب‌تر
۴	فرهنگ وفای به‌عهد و صداقت و درستی	۶/۴۲	۶/۳۶	۶/۳۴	۶/۰۵	۶/۲۹	مناسب‌تر
۵	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۵۱	۶/۴۴	۶/۶۳	۶/۰۰	۶/۴۰	مناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۵/۸۶	۵/۷۲	۶/۲۶	۵/۷۳	۵/۸۹	مناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین - بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۴/۴۵	۴/۴۳	۴/۴۵	۴/۱۷	۴/۳۸	مناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

نمودار ۴. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در زمستان ۱۴۰۰

در جدول ۵ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در زمستان ۱۴۰۰ همانند چند پایش گذشته، نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان، مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» بوده است. با دقت در ارزیابی‌های صورت‌گرفته متوجه می‌شویم که در پایش زمستان ۱۴۰۰ وضعیت نماگر «اقتصاد کلان» هم مجدداً در رده دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ در پایش زمستان ۱۴۰۰ وضعیت مؤلفه‌های نماگر «شفافیت و سلامت اداری» (که از ۴ مؤلفه پیمایشی تشکیل شده است) که در پایش پاییز ۱۴۰۰ در جایگاه دومین نماگر نامناسب بوده است با قدری ارزیابی مناسب‌تر به جایگاه سوم نامناسب‌ترین نماگرها ارتقا یافته است.

– بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

نماگر «عملکرد دولت»

نماگر «عملکرد دولت» در زمستان ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۶ ارائه شده است.

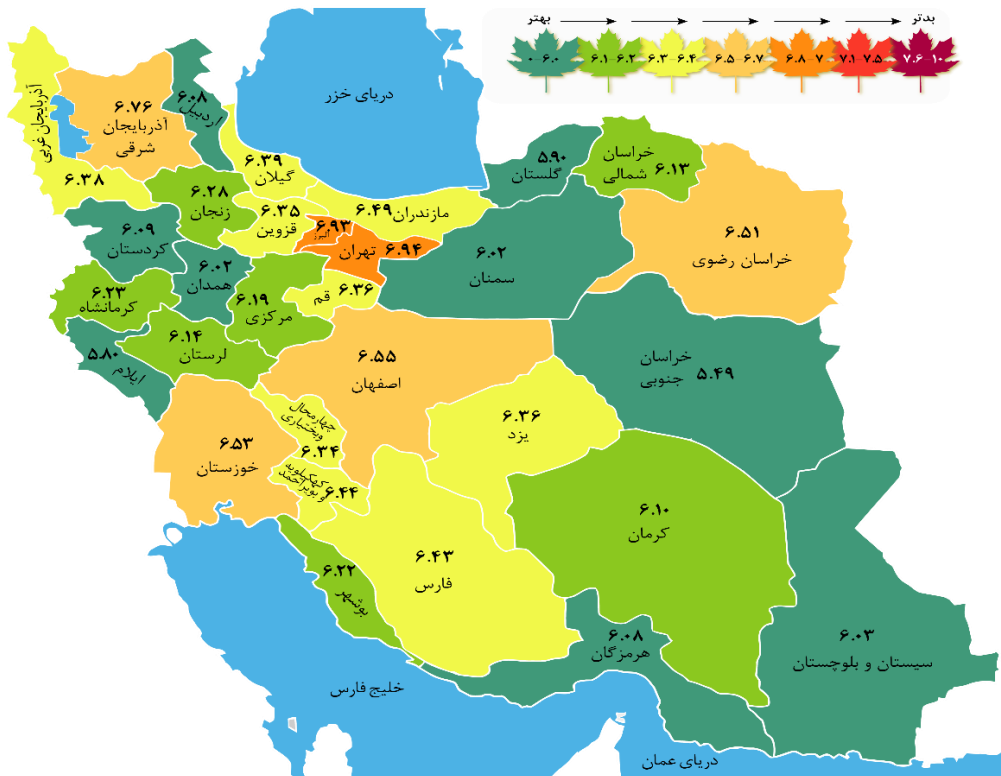

جدول ۸. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در زمستان ۱۴۰۰

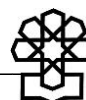
ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۵.۴۹	۱۲	لرستان	۶.۱۴	۲۳	فارس	۶.۴۳
۲	ایلام	۵.۸۰	۱۳	مرکزی	۶.۱۹	۲۴	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۴۴
۳	گلستان	۵.۹۰	۱۴	بوشهر	۶.۲۲	۲۵	مازندران	۶.۴۹
۴	سمنان	۶.۰۲	۱۵	کرمانشاه	۶.۲۳	۲۶	خراسان رضوی	۶.۵۱
۵	همدان	۶.۰۲	۱۶	زنجان	۶.۲۸	۲۷	خوزستان	۶.۵۳
۶	سیستان و بلوچستان	۶.۰۳	۱۷	چهارمحال و بختیاری	۶.۳۴	۲۸	اصفهان	۶.۵۵
۷	هرمزگان	۶.۰۸	۱۸	قزوین	۶.۳۵	۲۹	آذربایجان شرقی	۶.۷۶
۸	اردبیل	۶.۰۸	۱۹	یزد	۶.۳۶	۳۰	البرز	۶.۹۳
۹	کردستان	۶.۰۹	۲۰	قم	۶.۳۶	۳۱	تهران	۶.۹۴
۱۰	کرمان	۶.۱۰	۲۱	آذربایجان غربی	۶.۳۸	میانگین کشوری		۶/۲۸
۱۱	خراسان شمالی	۶.۱۳	۲۲	گیلان	۶.۳۹			

شکل ۵. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در زمستان ۱۴۰۰

نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، دارای بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در زمستان ۱۴۰۰، در رتبه چهارم نامناسب ترین نماگرها قرار گرفته و وضعیت استان‌ها در این نماگر در جدول ۹ ارائه شده است.

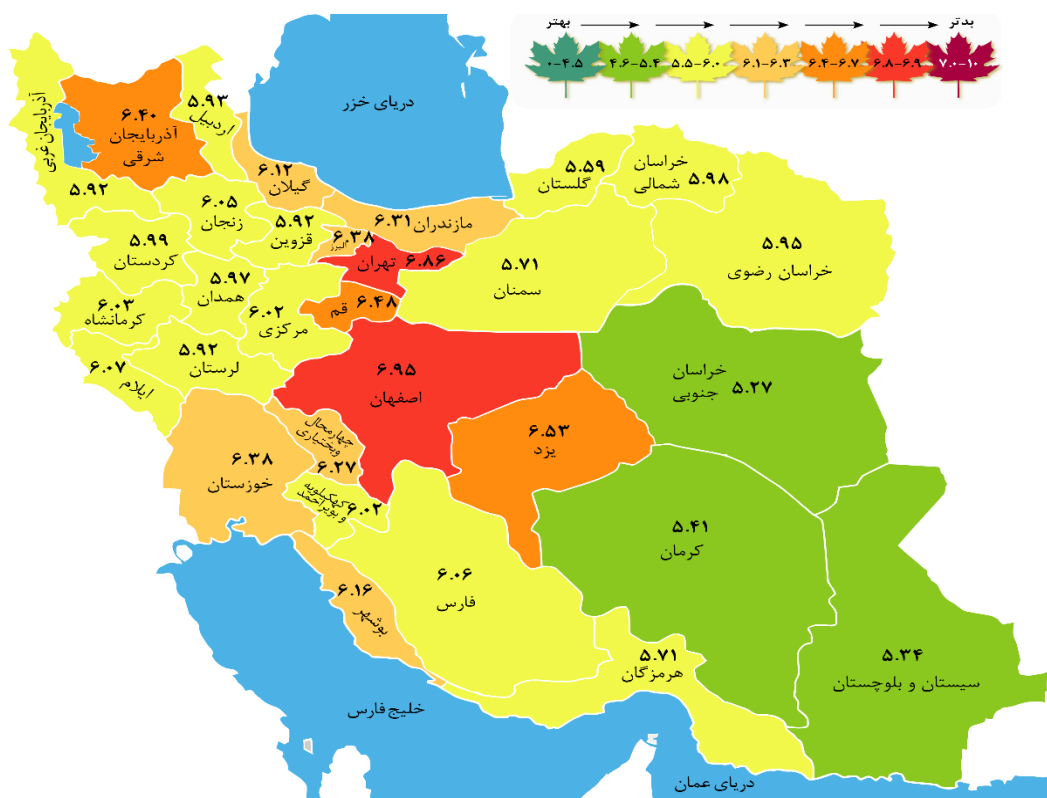

جدول ۹. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» زمستان ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۵.۲۷	۱۲	همدان	۵.۹۷	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۶.۲۷
۲	سیستان و بلوچستان	۵.۳۴	۱۳	خراسان شمالی	۵.۹۸	۲۴	مازندران	۶.۳۱
۳	کرمان	۵.۴۱	۱۴	کردستان	۵.۹۹	۲۵	البرز	۶.۳۸
۴	گلستان	۵.۵۹	۱۵	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۰۲	۲۶	خوزستان	۶.۳۸
۵	سمنان	۵.۷۱	۱۶	مرکزی	۶.۰۲	۲۷	آذربایجان شرقی	۶.۴۰
۶	هرمزگان	۵.۷۱	۱۷	کرمانشاه	۶.۰۳	۲۸	قم	۶.۴۸
۷	قزوین	۵.۹۲	۱۸	زنجان	۶.۰۵	۲۹	یزد	۶.۵۳
۸	لرستان	۵.۹۲	۱۹	فارس	۶.۰۶	۳۰	تهران	۶.۸۶
۹	آذربایجان غربی	۵.۹۲	۲۰	ایلام	۶.۰۷	۳۱	اصفهان	۶.۹۵
۱۰	اردبیل	۵.۹۳	۲۱	گیلان	۶.۱۲	میانگین کشوری		
۱۱	خراسان رضوی	۵.۹۵	۲۲	بوشهر	۶.۱۶			

شکل ۶. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

به تفکیک استان‌ها در زمستان ۱۴۰۰

نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

در زمستان ۱۴۰۰، این نماگر با عدد ۶/۰۰ از ۱۰ در جایگاه پنجمین نماگر نامناسب قرار گرفته است. در جدول ۱۰ رتبه‌بندی استان‌ها نمایش داده شده که در آن، استان‌های خراسان جنوبی، یزد و همدان مناسب‌ترین وضعیت و استان‌های تهران، خراسان رضوی و البرز نامناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند. این نکته مهم است که وضعیت این نماگر در پایش گذشته با عدد ۶/۶۳ شناخته شده بود که در پایش زمستان با مناسب ارزیابی شدن به میزان قابل توجهی بهتر شده است.

جدول ۱۰. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در زمستان ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۵.۴۱	۱۲	گیلان	۵.۸۸	۲۳	اصفهان	۶.۱۹
۲	یزد	۵.۵۹	۱۳	قزوین	۵.۸۸	۲۴	کرمانشاه	۶.۲۱
۳	همدان	۵.۶۱	۱۴	کردستان	۵.۸۸	۲۵	لرستان	۶.۲۲
۴	اردبیل	۵.۶۲	۱۵	زنجان	۵.۹۲	۲۶	خوزستان	۶.۳۱
۵	گلستان	۵.۷۲	۱۶	قم	۶.۰۰	۲۷	سیستان و بلوچستان	۶.۳۲
۶	خراسان شمالی	۵.۷۳	۱۷	ایلام	۶.۰۵	۲۸	آذربایجان شرقی	۶.۴۰
۷	چهارمحال و بختیاری	۵.۷۵	۱۸	مازندران	۶.۰۶	۲۹	البرز	۶.۴۰
۸	کرمان	۵.۷۹	۱۹	آذربایجان غربی	۶.۰۸	۳۰	خراسان رضوی	۶.۵۴
۹	مرکزی	۵.۷۹	۲۰	هرمزگان	۶.۱۱	۳۱	تهران	۶.۷۳
۱۰	کهگیلویه و بویراحمد	۵.۷۹	۲۱	بوشهر	۶.۱۳	میانگین کشوری	۶	
۱۱	سمنان	۵.۸۵	۲۲	فارس	۶.۱۳			

شکل ۷. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها، زمستان ۱۴۰۰

نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۱۱ نشان می‌دهد در زمستان ۱۴۰۰ فعالان اقتصادی از استان‌های خراسان جنوبی، کرمان و فارس مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های زنجان، آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۱۲. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» زمستان ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۳.۴۵	۱۲	اردبیل	۴.۰۷	۲۳	قم	۴.۳۶
۲	هرمزگان	۳.۷۵	۱۳	قزوین	۴.۱۰	۲۴	ایلام	۴.۳۷
۳	کرمان	۳.۷۷	۱۴	کردستان	۴.۱۱	۲۵	گیلان	۴.۴۴
۴	گلستان	۳.۸۱	۱۵	همدان	۴.۱۱	۲۶	آذربایجان شرقی	۴.۴۶
۵	آذربایجان غربی	۳.۸۷	۱۶	یزد	۴.۱۲	۲۷	خوزستان	۴.۵۳
۶	سیستان و بلوچستان	۳.۸۸	۱۷	مرکزی	۴.۱۴	۲۸	البرز	۴.۶۳
۷	بوشهر	۳.۸۸	۱۸	خراسان شمالی	۴.۱۷	۲۹	چهارمحال و بختیاری	۴.۶۵
۸	فارس	۳.۹۴	۱۹	کرمانشاه	۴.۱۹	۳۰	تهران	۴.۷۹
۹	لرستان	۳.۹۷	۲۰	مازندران	۴.۲۳	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۴.۸۵
۱۰	سمنان	۴.۰۱	۲۱	خراسان رضوی	۴.۳۱	میانگین کشوری		
۱۱	زنجان	۴.۰۳	۲۲	اصفهان	۴.۳۶			

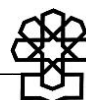
شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

به تفکیک استان‌ها در زمستان ۱۴۰۰

۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری

برای فصل زمستان ۱۴۰۰ با کمیت ۵/۹۲ محاسبه شده است که در مقایسه با فصل پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۶ و در مقایسه با پایش تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۱، از وضعیت مناسب‌تری برخوردار شده است. به عبارتی وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰ به سمت مناسب شدن حرکت کرده است. جدول ۱۳ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در زمستان ۱۴۰۰ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

جدول ۱۳. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش زمستان ۱۴۰۰

ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		مؤلفه‌های آماری	مؤلفه‌های پیمایشی
۱	خراسان جنوبی	۳.۲۵	۵.۸۴
۲	کرمان	۳.۲۵	۶.۱۴
۳	سیستان و بلوچستان	۲.۸۹	۶.۲۹
۴	گلستان	۴.۰۹	۵.۹۹
۵	سمنان	۳.۳۲	۶.۲۴
۶	هرمزگان	۳.۳۳	۶.۲۹
۷	همدان	۳.۷۰	۶.۲۸
۸	اردبیل	۴.۱۳	۶.۱۹
۹	قزوین	۳.۷۴	۶.۳۵
۱۰	خراسان شمالی	۴.۱۵	۶.۲۸
۱۱	مرکزی	۴.۰۲	۶.۳۲
۱۲	بوشهر	۴.۸۰	۶.۱۵
۱۳	فارس	۳.۹۲	۶.۳۷
۱۴	لرستان	۴.۳۹	۶.۲۶
۱۵	یزد	۴.۰۴	۶.۳۶
۱۶	آذربایجان غربی	۳.۲۰	۶.۵۷
۱۷	کرمانشاه	۴.۱۰	۶.۳۶
۱۸	کردستان	۳.۹۳	۶.۴۱
۱۹	قم	۳.۸۱	۶.۵۲
۲۰	زنجان	۴.۱۸	۶.۴۵
۲۱	خراسان رضوی	۳.۸۶	۶.۵۵
۲۲	مازندران	۴.۱۹	۶.۴۷
۲۳	ایلام	۵.۴۷	۶.۱۶
۲۴	گیلان	۴.۶۱	۶.۴۱
۲۵	چهارمحال و بختیاری	۴.۸۳	۶.۴۰
۲۶	خوزستان	۴.۷۹	۶.۴۷
۲۷	کهگیلویه و بویراحمد	۵.۶۶	۶.۳۴
۲۸	اصفهان	۴.۸۳	۶.۶۰
۲۹	آذربایجان شرقی	۴.۴۰	۶.۷۱
۳۰	البرز	۴.۵۴	۶.۷۱
۳۱	تهران	۵.۱۴	۶.۸۱
۵.۹۲	میانگین	۴.۱۵	۶.۳۶

* شاخص تلفیقی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است.

جدول ۱۳ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان بوده‌اند در حالی که در پایش مربوط به فصل پاییز ۱۴۰۰ همانند دو فصل بهار و تابستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان، سه جایگاه اول را به خود اختصاص داده‌اند. در مقابل، نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و آذربایجان شرقی محاسبه شده‌اند؛ در حالی که در پایش پاییز ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های ایلام، تهران و کهگیلویه و بویراحمد نامناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و در تابستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و تهران نامناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری را به خود اختصاص داده بودند و این امر در حالی است که نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل بهار ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان بوده‌اند. دقت در جدول ۱۳ و مقایسه آن در پایش‌های مختلف نشان می‌دهد که تکرار شونگی برخی از استان‌ها از نظر مناسب بودن یا نامناسب بودن وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری حائز اهمیت بوده و می‌تواند دلالت‌هایی برای مقامات استانی داشته باشد.

شکل ۱۰. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در زمستان ۱۴۰۰

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این سلسله‌مطالعات فصلی، وضعیت برخی متغیرهای مرتبط با «امنیت سرمایه‌گذاری» را می‌سنجند نه وضعیت «فروش» یا «محیط کسب‌وکار» را؛ به عبارتی، آنچه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌سنجد بیشتر از جنس ثبات قوانین و مقررات، سلامت اداری، تضمین حقوق مالکیت و فرهنگ وفای به عهد در بازارها و عوامل کلیدی مؤثر بر امنیت سرمایه‌گذاری است. برخی از نتایج حاصل از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۴۰۰ عبارتند از:

۱. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱۳ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۶/۳۶) و آماری (۴/۱۵)، همچنان شکاف قابل توجهی میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این گزارش (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری خود ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی.

۲. با مقایسه رتبه‌بندی استان‌ها در مؤلفه‌های آماری و رتبه‌بندی آنها در مؤلفه‌های پیمایشی و درنهایت در رتبه‌بندی همه استان‌ها در تلفیق هر دو مؤلفه که به‌عنوان شاخص امنیت سرمایه‌گذاری شناخته می‌شود، درمی‌یابیم که در قسمت نامناسب‌ترین‌ها، استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، ایلام و تهران در اکثر مواقع در انتهای رتبه‌بندی در مؤلفه‌های آماری قرار داشته‌اند و با بررسی مؤلفه‌های پیمایشی که توسط فعالان کسب‌وکار ارزیابی می‌شود، ملاحظه می‌کنیم که مثلاً در پایش زمستان ۱۴۰۰ اکثر آن استان‌ها جزء ۵ استان نامناسب نیز از منظر مؤلفه‌های مورد سنجش قرار گرفته‌اند.

۳. در زمستان ۱۴۰۰ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۷/۴۸ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ باید دقت شود که مقدار کمی این عدد نسبت به پایش پاییز ۱۴۰۰ که دارای کمیت ۷/۸۱ بوده است با کاهش مواجه بوده که نشان از مناسب‌تر شدن روند آن نسبت به گذشته است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. شایان ذکر است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر محدودیت‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی). در عین حال در زمستان ۱۴۰۰ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۴. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در زمستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۵۲ مجدداً در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ این نماگر در پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۵۶ در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار داشته است؛ به عبارتی این نماگر که همواره در چندین پایش گذشته نیز جایگاه دومین نماگر نامناسب را به‌خود اختصاص داده، بعد از بهبود نسبی در پایش پاییز ۱۴۰۰ مجدداً در میان نماگرهای دیگر با مناسب‌تر ارزیابی شدن مؤلفه‌های ذیل آن، وضعیت رو به بهبودی خود را از دست داده و روند نامطلوبی را در زمستان ۱۴۰۰ نمایان می‌کند. البته در خصوص این نماگر لازم است در پایش‌های آینده با دقت روند آن مورد توجه قرار گیرد؛ در این بررسی باید مشخص شود که اولاً چه عواملی

باعث شده‌اند روند حرکت این نماگر تغییر کند و ثانیاً آیا آن عوامل پایدار و تکرارشونده خواهند بود یا خیر؟

۵. در این گزارش، به ترتیب مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۰۸)»، «میزان اختلال ایجاد شده در اثر محدودیت‌های خارجی (۸/۰۱)» و «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۷/۹۷)»، نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند و نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (جزء دو رتبه اول نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها) نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در این سلسله‌مطالعات نسبت به صحبت‌ها، قول‌ها و وعده‌های مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است. قطعاً تداوم این روند و آثار آن بر کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه، هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند. شایان ذکر است مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر محدودیت‌های خارجی» در پایش زمستان ۱۴۰۰ با کمیت (۸/۰۱) نسبت به پاییز ۱۴۰۰ با کمیت (۷/۷۶) نامناسب‌تر ارزیابی شده است.

۶. در پایش زمستان ۱۴۰۰، فعالان مشارکت‌کننده در حوزه فعالیت دام‌داری، مرغداری و شیلات نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند؛ درحالی که در چند پایش گذشته فعالان مشارکت‌کننده در حوزه فعالیت ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) همواره نامناسب‌ترین ارزیابی را در مورد حوزه کاری خود ارائه می‌دادند؛ چرایی تغییر این موضوع با توجه به اتفاقات حوزه کاری مورد نظر نیاز به بررسی‌های دقیق‌تری دارد.

جدول. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش زمستان ۱۴۰۰

درصد تحقق تعداد نمونه در زمستان ۱۴۰۰	پاسخ دریافتی قابل قبول در			پیامک ارسالی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰				
۱۰۰	۳۴۸	۲۳۸	۳۱۶	۵۲۸۰	۲۶۴	۲۴۰۹۸	آذربایجان شرقی
۱۰۰	۲۸۶	۱۸۴	۲۸۷	۵۲۴۰	۲۶۲	۱۶۰۳۶	آذربایجان غربی
۱۰۰	۱۹۴	۱۱۲	۳۰۵	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۲۰۹	اردبیل
۱۰۰	۶۴۳	۳۵۸	۳۴۹	۵۳۰۰	۲۶۵	۴۳۱۵۷	اصفهان
۱۰۰	۳۰۵	۲۷۲	۲۹۰	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۶۱۱	البرز
۷۷	۱۱۳	۵۸	۱۹۳	۴۵۹۷	۲۵۲	۴۵۹۷	ایلام
۸۸	۱۹۶	۹۰	۲۲۴	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۴۲۲	بوشهر
۱۰۰	۱۷۹۴	۲,۱۰۱	۳۸۱	۵۳۲۰	۲۶۶	۷۶۷۰۵	تهران
۱۰۰	۲۳۰	۱۲۶	۲۵۴	۵۰۸۰	۲۵۴	۵۳۶۱	کرمان
۹۶	۲۰۲	۹۴	۲۵۴	۵۳۰۰	۲۶۵	۳۱۳۶۹	چهارمحال و بختیاری
۱۰۰	۵۱۴	۳۲۸	۳۶۷	۵۳۰۰	۲۶۵	۴۱۸۴۶	خراسان جنوبی
۸۴	۱۵۵	۱۰۲	۲۲۰	۵۲۶۰	۲۶۳	۱۷۱۸۰	خراسان رضوی
۱۰۰	۲۹۶	۲۳۰	۳۰۰	۵۱۴۰	۲۵۷	۷۰۵۰	خراسان شمالی
۱۰۰	۲۲۲	۱۳۴	۲۶۸	۴۲۶۸	۲۵۱	۴۲۶۸	خوزستان
۸۱	۲۰۷	۱۴۸	۲۰۷	۵۱۴۰	۲۵۷	۶۹۳۹	زنجان
۸۵	۱۸۷	۱۲۸	۲۲۴	۵۲۶۰	۲۶۳	۲۰۷۰۴	سمنان
۱۰۰	۲۹۶	۱۹۸	۳۳۲	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۳۱۵	سیستان و بلوچستان
۹۵	۱۵۲	۹۴	۲۴۶	۵۱۸۰	۲۵۹	۸۵۳۸	فارس
۱۰۰	۲۵۴	۱۸۲	۲۶۲	۵۱۸۰	۲۵۹	۹۳۳۰	قزوین
۱۰۰	۱۲۷	۸۸	۲۶۱	۵۲۲۰	۲۶۱	۱۲۸۵۲	قم
۸۹	۲۲۸	۱۳۶	۲۲۹	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۳۵۲	کردستان
۹۰	۱۶۴	۱۱۲	۲۳۵	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۷۰۸	کرمانشاه
۶۵	۶۲	۵۰	۱۶۳	۳۸۵۰	۲۴۹	۳۸۵۰	کهگیلویه و بویراحمد
۱۰۰	۱۵۲	۱۲۰	۳۱۹	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۵۱۷	گلستان
۸۰	۱۶۰	۱۳۲	۲۰۹	۵۲۴۰	۲۶۲	۱۵۶۴۳	گیلان
۹۰	۱۵۳	۱۲۸	۲۳۳	۵۱۸۰	۲۵۹	۸۴۹۹	لرستان
۱۰۰	۲۱۴	۱۷۲	۲۹۰	۵۲۸۰	۲۶۴	۳۰۱۰۷	مازندران
۱۰۰	۲۰۸	۱۹۶	۳۲۸	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۹۰۶	مرکزی
۸۰	۱۳۳	۹۶	۲۰۴	۵۱۰۰	۲۵۵	۶۰۰۳	هرمزگان
۱۰۰	۱۷۴	۱۵۸	۲۹۲	۵۱۸۰	۲۵۹	۹۲۰۵	همدان
۱۰۰	۲۳۳	۱۵۰	۳۰۰	۵۲۰۰	۲۶۰	۱۰۵۰۰	یزد
۹۳/۵۳	۸۶۰۲	۶۷۱۵	۸۳۴۲	۱۵۸۳۷۵	*۸۰۳۵	۴۷۷۸۷۷	کل کشور

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش پاییز ۱۴۰۰.
* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و با بازه اطمینان ۶ درصد.

منابع و مأخذ

تعداد ۸۳۴۲ پرسشنامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به زمستان ۱۴۰۰ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹
۲. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)». مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۳. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید، ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران». پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۴. دسوتو، هرناندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۵. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۶. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۴». بهار ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۰۴۷، بهمن‌ماه ۱۴۰۰.
۷. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۵». تابستان ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۱۳۶، اسفند ۱۴۰۰.
۸. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۶». پاییز ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶، خرداد ۱۴۰۱.
۹. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۱۰. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۹.
۱۱. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹.
۱۲. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۹.
۱۳. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، فروردین ۱۴۰۱»، ۱۴۰۱/۰۱/۰۸.
14. Cochran, W. G. (2007). Sampling Techniques. John Wiley & Sons.
15. Sarmah, H. K., & Hazarika, B. B. (2012). Importance of the Size of Sample and Its Determination in the Context of Data Related to the Schools of Greater Guwahati. Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc, 12, 55-76.
16. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B., & Choudhury, G. (2013). An Investigation on Effect of Bias on Determination of Sample Size on the Basis of Data Related to the Students of Schools of Guwahati. International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences, 2(1), 33-48.
17. Kotrlík, J. W. K. J. W., & Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research. Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19(1), 43.